

Рошило В.І.

*К.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Чернівецького
торгівельно-економічного інституту КНТЕУ*

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЮДЖЕТІВ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Створення умов для належного виконання повноважень органами місцевого самоврядування та забезпечення їхньої фінансової самостійності потребує вдосконалення щодо місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин. Ефективність роботи органів місцевого самоврядування залежить у першу чергу від їх фінансових можливостей, тобто спроможність самостійно, за рахунок власних ресурсів, вирішувати питання місцевого значення. Фінансове забезпечення місцевого самоврядування відповідно до європейських стандартів має на меті досягнення такого обсягу власних фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування, який відповідав би наданим їм повноваженням. Без достатньої фінансової бази місцевих бюджетів і врахування податкового потенціалу кожного регіону побудова й розвиток ефективної та дійової бюджетної системи України може зволікатися на невизначений час.

Проблематика формування бюджетів місцевого самоврядування в контексті зміцнення фінансового забезпечення територіальних громад розглядалася в наукових працях таких вітчизняних вчених: С. Юрія, Й. Бескида, О. Кириленко, С. Буковинського, О. Василика, В. Зайчикової, В. Кравченка, І. Лук'яненко, І. Луніної, В. Опаріна, Ц. Огонь, Д. Полозенка, Г. П'ятаченка, І. Руденко, С. Слухая, В. Федосова, І. Чугунова та інших. Віддаючи належне значному доробку науковців та важливість результатів останніх, необхідно зазначити, що і донині актуальним залишається питання фінансової самостійності територіальних громад в умовах децентралізації влади в Україні.

З 15 тисяч громад в Україні лише 180 є самодостатніми. Це переважно обласні центри та міста обласного значення. Тобто великі громади, які мають 100–200 тисяч населення, – самодостатні і забезпечують себе місцевими податками. Тому ідея в тому, щоб об'єднати громади, з яких понад 80% дотаційні і забезпечити їх відповідним фінансуванням. Відхід від централізованої системи державного управління, створення належних умов для розвитку

спроможного місцевого самоврядування обумовив прийняття Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», який передбачає укрупнення територіальних громад та делегування частини повноважень органів державної влади місцевим радам.

Відповідно до рішення 32-ї сесії Чернівецької обласної ради від 28.07.2015 №103-32/15в Чернівецькій області планувалося утворення 35 об'єднаних територіальних громад. На даний момент створені і функціонують 10 об'єднаних територіальних громад, з яких першопочатково відповідали затвердженому перспективному плану дві громади.

В той же час виникають наступні питання, пов'язані із функціонуванням об'єднаних територіальних громад:

1) Взаємовідносини фінансових органів районних державних адміністрацій і територіальних громад під час затвердження бюджетів. При затвердженні бюджетів об'єднаних територіальних громад передбачаються субвенції районним бюджетам на видатки, які на території об'єднаних територіальних громад відсутні (субвенції районній лікарні на вторинний рівень допомоги, субвенції територіальним центрам та ін.), в той же час нормативно відсутній порядок повідомлення про надані трансферти. Відповідно до Бюджетного кодексу України рішення про бюджет об'єднаної територіальної громади подаються тільки обласним державним адміністраціям.

2) Втрачається цілісність бюджетної системи району. Не зважаючи на те, що об'єднані територіальні громади географічно та територіально є частиною району, зведення бюджетів цих громад поза бюджетом району (наприклад на обласному рівні) призведе до викривлень у звітності.

3) Відсутність нормативного (формульного) підходу до розрахунку субвенції районним бюджетам на видатки, які на території об'єднаної територіальної громади відсутні призводить до суперечностей та неузгоджень при визначенні обсягів трансфертів. Формально, виконавши вимоги ст. 77 Бюджетного кодексу України щодо установ, що фінансуються з бюджету об'єднаної територіальної громади та не передбачивши в повному обсязі обсяги трансфертів об'єднаної територіальної громади виділяють кошти на розвиток своєї бюджетної сфери, при цьому районний бюджет має незабезпеченість по заробітній платі.

4) Відсутність кадрового потенціалу об'єднаної територіальної громади здійснювати повноцінно та в повному об'ємі функції фінансових органів.

Враховуючи вищевикладене, з метою удосконалення системи об'єднаних територіальних громад пропонуємо:

– розробити формульний підхід до розрахунку міжбюджетних трансфертів між бюджетом об'єднаної територіальної громади і районним бюджетом щодо надання вторинного рівня медичної допомоги;

– запровадити механізм приєднання громад до об'єднаних територіальних громад або громад, які визнані спроможними, за спрощеною процедурою;

– затвердити перспективні плани формування спроможних громад всіх областей. Позбавити обласні ради функції затвердження перспективних планів з передачею цієї функції Кабінету Міністрів України.

Русін В.М.

*К.е.н., доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія
Тернопільського національного економічного університету*

ПІДВИЩЕННЯ МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ У 2017 РОЦІ: НАСЛІДКИ ДЛЯ ГРОМАДЯН

Життєвий рівень населення тісно пов'язаний із політикою оплати праці. Доходи громадян у вигляді заробітної плати в свою чергу є важливими для розвитку економіки в цілому, оскільки їхнє реальне зростання зумовлює зростання платоспроможного попиту, а відповідно і доходів підприємств. Тому, очікувати реального зростання заробітної плати без інфляційних процесів можна лише тоді, коли зростає продуктивність праці на підприємствах та у національній економіці загалом.

Мінімальний розмір заробітної плати у переважній більшості країн світу є одним із найголовніших видів державних соціальних гарантій населенню. В Україні на законодавчому рівні визначення терміну «мінімальна заробітна плата» закріплене у ст. 95 «Кодексу законів про працю України» та 3 Закону України «Про оплату праці» і